

Laboratoriemedicins nyhetsbrev

I det här Nyhetsbrevet informerar vi om höstens PNA-dagar. Hur man hittar svar från mikrobiologen. Hur man beställer för att få svar på samtliga undersökningar från mikrobiologen. Förändring vid verifiering av anti-HCV screeningtest.

PNA-dagar 2025

Hudiksvall	Gävle	Bollnäs
5 November	11 November	13 November
Klockan:10-15	Klockan:10-15	Klockan:10-15
Vårblomman	Brömsalen	Konferensrum 4

Årets PNA-dagar kommer ha stort fokus på preanalys, vanliga misstag och hur vi undviker dem. Vi kommer få höra mer om hur vi tar prover till mikrobiologen, vilket material som ska användas och vad händer om man inte följer rutinen. Vi kommer också få höra mer om varför vi gör kontroller på våra PNA-instrument. Alla är välkomna! Anmälan görs på [kompetensportalen](https://kompetensportalen.se) eller via mejl till pna.lm@regiongavleborg.se

Dela upp en beställning

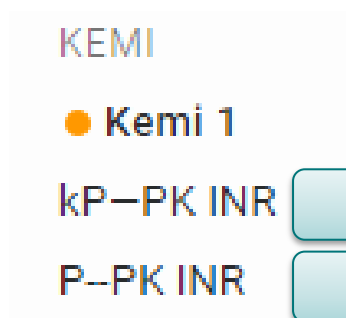
Om man behöver går det att dela upp en lagd beställning, om patienten tex inte kan lämna urinprov vid det tillfället. Den analys som inte kan utföras vid provtagningstillfället kan markeras och flyttas till ny beställning och hanteras senare. Viktigt att vara medveten om är att de flyttade analyserna får ett nytt RID-nummer och man behöver därför skriva ut nya etiketter för att det ska gå att analysera proverna. Läs mer: [Beställning och svar i Cosmic \(BoS\) - Rutin - Hälso- och sjukvård Region Gävleborg](#)

Underfyllda rör

För en tid sedan blev det nya riktlinjer gällande de rosa glukosrören. För att proverna ska kunna analyseras behöver rören fyllas helt. Desamma gäller de ljusblåa Na-Citrat rören. Det kommer tyvärr in många rör varje dag som är underfyllda och därför inte kan analyseras. Fyll röret hela vägen upp till markeringen för att vara säker på att provet kan analyseras och svaras ut.

PK, kapillärt eller venöst?

kP = Kapillärt PK

P = Venöst PK

PK kan beställas både kapillärt (kP) och venöst (P) i Cosmic och det är viktigt att venöst PK beställts när ett venöst prov skickas. Om ni vill beställa både kapillärt och venöst PK på samma patient – lägg dem i separata beställningar.

Etiketten åt rätt håll

Etiketterna har ett upp- och ner och ska klistras på som bilden intill. Det är också viktigt att etiketten är ren från blod eller annat kladd för att den ska kunna hanteras och läsas av korrekt. Gäller även på blododlingsflaskor för att provets id ska kunna läsas av korrekt.

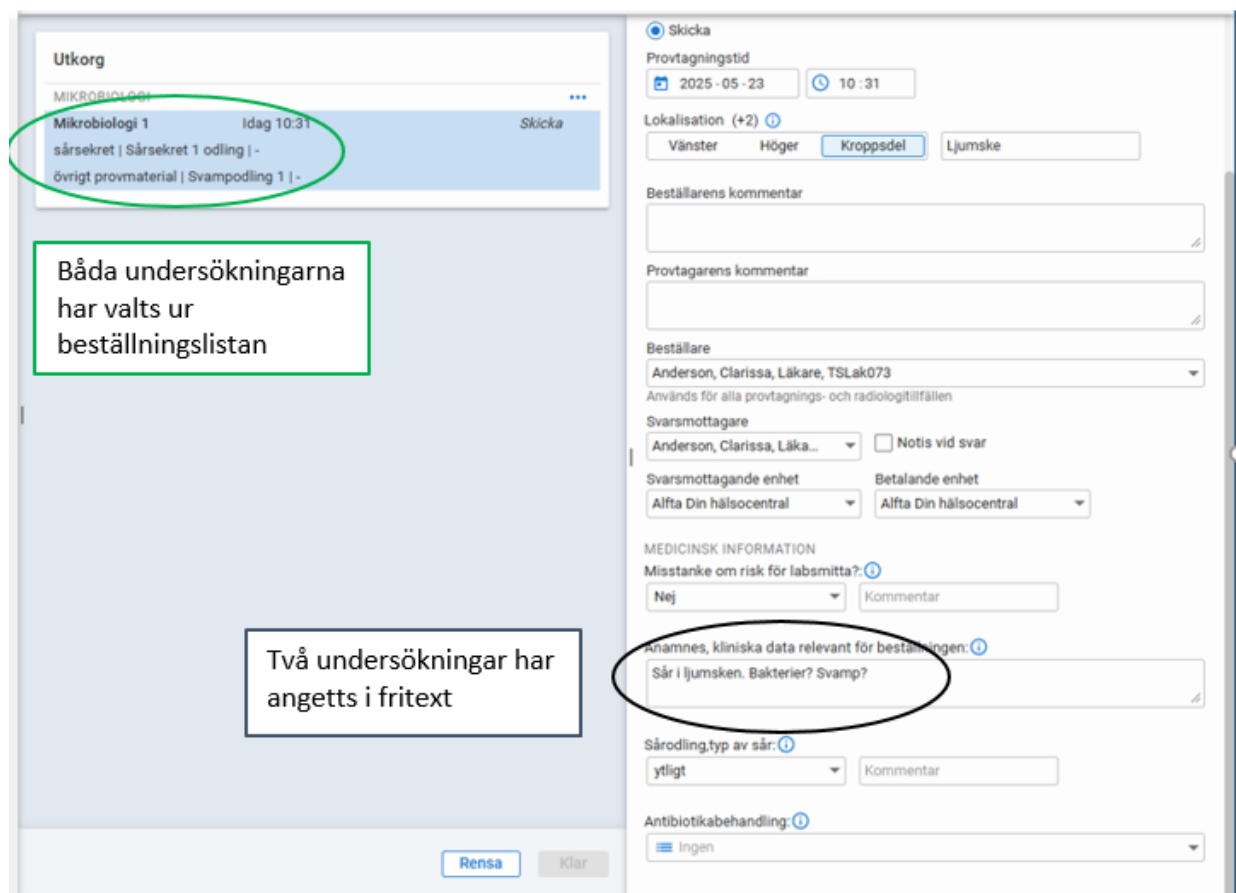
Svårt att hitta svar från mikrobiologen?

Cosmics "Inkorg svar"/"Svar provbunden" visar enbart det senaste provsvaret. Om det finns tidigare svar på samma beställning kommer dessa svar att visas under knappen "Historik".

Klinisk mikrobiologi har uppmärksammat att provsvar i vissa fall kan vara svåra att hitta.

I de identifierade fallen har orsaken exempelvis varit att provbeställningen utförts på pappersremiss, vilket är en reservrutin. En annan situation är när beställningen gjorts i Cosmic och där flera undersökningar, t ex bakterieodling och svampodling, har angetts som frågeställning i fritext men där enbart en undersökning valts ur beställningslistan.

För att undvika att svar från flera undersökningar i samma beställning blandas, med risk för fördröjd upptäckt, se nedan hur korrekt beställning i Cosmic ska utföras.

Utkorg

MIKROBIOLOGI

Mikrobiologi 1 Idag 10:31 Skicka

sårsekret | Sårsekret 1 odling | -

övrigt provmaterial | Svampodling 1 | -

Båda undersökningarna har valts ur beställningslistan

Två undersökningar har angetts i fritext

Skicka

Provtagningsstid

2025-05-23 10:31

Lokalisation (+2)

Vänster Höger Kroppsdelen Ljumske

Beställarens kommentar

Provtagarens kommentar

Beställare

Anderson, Clarissa, Läkare, TSLak073

Används för alla provtagnings- och radiologitillfällen

Svarsmottagare

Anderson, Clarissa, Läka... ☐ Notis vid svar

Svarsmottagande enhet

Alfa Din hälsocentral

Betalande enhet

Alfa Din hälsocentral

MEDICINSK INFORMATION

Misstanke om risk för labsmitta?

Nej Kommentar

Anamnes, kliniska data relevant för beställningen?

Sår i ljumsken. Bakterier? Svamp?

Sårödlings typ av sår?

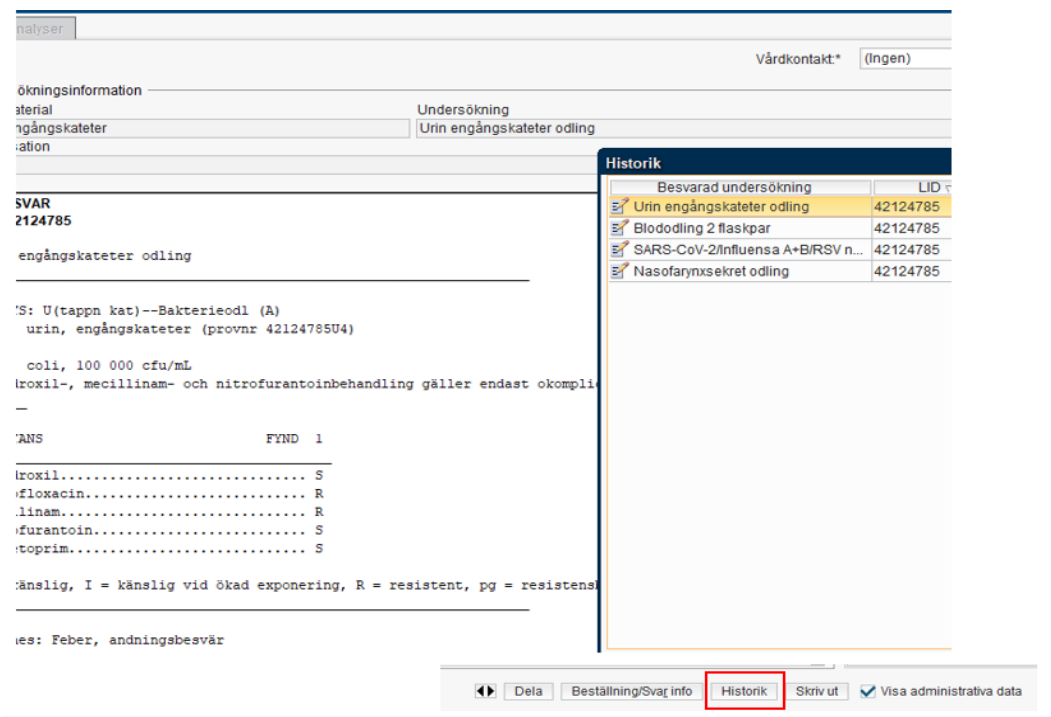
ytligt Kommentar

Antibiotikabehandling?

Ingen

Rensa Klar

Det senaste provsvaret presenteras i "Inkorg svar"/"Svar provbunden". Alla tidigare svar finns läsbara under Knappen "Historik", vilken tänds när det finns fler än ett provsvar. Hur man ser provsvar under knappen "Historik" illustreras på bilden nedan.

The screenshot shows a laboratory information system interface. On the left, there is a section for patient information and test results. The patient's name is "SVAR 2124785". The test is "engångskateter odling". The results show a positive result for "colli, 100 000 cfu/mL". The test is performed by "S: U(tappn kat)--Bakterieodl (A)". The results are listed as follows:

ANS	FYND	1
roxil.....	S	
floxacin.....	R	
linam.....	R	
furantoin.....	S	
toprim.....	S	

On the right, there is a "Historik" (History) section showing a list of tests performed on the patient. The list includes:

Besvarad undersökning	LID
Urin engångskateter odling	42124785
Blododling 2 flaskpar	42124785
SARS-CoV-2/Influensa A+B/RSV n...	42124785
Nasofarynxsekret odling	42124785

At the bottom of the interface, there are buttons for "Dela", "Beställning/Svar info", "Historik" (highlighted with a red box), "Skriv ut", and "Visa administrativa data".

Välkomna att kontakta dataansvarig, Laboratoriemedicin, vid frågor:
dataansvarig.kkl@regiongavleborg.se

PNA-beställningar kan inte utföras på lab

Det kommer in en del PNA-beställningar från Cosmic till lab och de kan inte analyseras på lab, utan ska endast användas när ni själva analyserar provet på era egna uppkopplade PNA-instrument. Beställningar till lab har **aldrig** PNA i namnet. Beställningar som **inte** kan analyseras på lab:

Lokala analyser: Ni analyserar provet själva patientnära, inget prov ska skickas.

Kemi – Patientnära analyser:

[Kategorier](#) > [Kemi](#) > [Patientnära analyser](#)

Fungerar endast för särskilda

vårdenheter med uppkopplade PNA-instrument som varit i kontakt med PNA-teamet angående PNA-beställningar. De analyserar provet själva patientnära, inget prov ska skickas till lab. Till exempel: [P-Glukos, PNA](#)

Förändring vid verifiering av anti-HCV screeningtest

Vid positiv anti-HCV screeningtest i kliniskt prov skickas provet för verifieringsanalys med PCR och i vissa fall HCV-immunblot. PCR för HCV RNA påvisar virusets arvs massa och kan därmed användas för att avgöra om det finns en aktuell pågående infektion med hepatit C-virus. HCV-immunoblot undersöker istället om det finns antikroppar riktade mot hepatit C-virus, vilka kvarstår livslångt efter genomgången och utläkt eller behandlad infektion.

Laboratoriets rutin kommer att ändras så att enbart HCV RNA PCR kommer utföras på prover som är reaktiva i anti-HCV screeningtest för att kunna påvisa/utesluta aktuell infektion med hepatit C-virus. Således upphör rutinmässigt verifiering med immunblot.

De nya svarsrutinerna är enligt följande när anti-HCV screeningtestet är **positivt**:

Om HCV PCR-analysen är **positiv** är diagnosen klar:
Aktuell pågående hepatit C-infektion.

Om PCR-analysen är **negativ** visar det sannolikt en tidigare genomgången infektion med hepatit C-virus. En möjlighet är också ospecifik reaktivitet i screeningtest om anamnes på genomgången infektion saknas. I de fall det bedöms kliniskt motiverat att bekräfta tidigare genomgången hepatit C-infektion bör laboratoriet kontaktas.

Eftersom antikroppar kvarstår livet ut efter utläkt infektion med hepatit C-virus ger dock uppföljningsprov med påvisning av antikroppar inget mervärde.

Observera att patienten fortsättningsvis alltid kommer att vara positiv i screeningtest och vid misstanke på nysmitta ska HCV RNA PCR-analys beställas i första hand. För mer detaljerad information, vänligen läs Provtagningsanvisningar.

Vi saknar dessa provrörsställ

25-positionsställ är speciella ställ till vår lab-robot. Dessa ställ går inte att köpa och vi ber er därför att sända tillbaka dem till lab.

Vi saknar även färgade 50-positionsställ som hamnat på vift.

Är man i behov av egna provrörsställ går det att beställa 50-positionställ i proceedo.

Färgat 50-positionställ

25-positionsställ

De enheter som har transportväskor som hämtas med prover varje dag ska alltid se till att samtliga ställ som skickas med väskan åker tillbaka då samtliga ställ tillhör laboratoriemedicin.

Varje transportväska ska alltid innehålla:

Liten väska, ca 30cm hög: 2st 25 positionsställ samt 1st färgat 50 positionsställ.

Stor väska, ca 45cm hög: 4st 25 positionsställ samt 2st färgat 50 positionsställ.

Detta nyhetsbrev finns publicerat här: [Dokument och länkar - Region Gävleborg](#)

Har du några funderingar om nyhetsbrevet? Hör gärna av dig till PNA-teamet!
pna.lm@regiongavleborg.se